

בית נאמן

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע את שיעורו של מרן זצוק"ל בערוץ קול ברמה או ב'קו בית נאמן': 079-9270505

יום ראשון ב' במרחשון התשע"א, יום שני ג' במרחשון התשע"ב
נושאי השיעור:

חידושים וביאורים בפרשת השבוע - פרשת לך-לך, והלכות ציצית

(הולך סובב דברי מרגא בן איש חי זיע"א ש"א פרשת לך-לך ג' ח')

א. אברהם נפל לכבשן האש ונמרוד נשרף. ב. בכל דבר רואים את בורא עולם. ג. אברהם אבינו ע"ה. ד. סידור זקן. ה. הטיל ישראל ציצית בבגד שלא בכוונה. ו. מצות "תכלת" בזמן הזה. ז. כל דבר של מצוה כדאי שיהיה בלי ברזל. ח. דין טלית שאולה. ט. להשתמש בטלית, תפלין וסידור ללא ידיעת בעליו. י. להתיר הציציות מהטלית. יא. להתיר מהציצית הקשרים שקשורים כמנין הוי"ה.

מי בסוף נפל לכבשן האש?

א. ¹ כשאברהם אבינו יצא מחרן בן כמה הוא היה? בן שבעים וחמש. ² "ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה מצאתו מחרן" ³ (בראשית י"ב, ד). כמה שנים חי אברהם אבינו? 175. אם נניח ש-175 דומים לשבעים שנה שלנו, אז כמה עשר שנים שלנו נחשבים אצל אברהם? שבעים שנה לחלק על שבע זה עשר שנים. 175 לחלק על 7, יוצא 25. לכן כשאברהם יצא בן שבעים וחמש, בן כמה היה לפי הגיל שלנו? בגיל שלושים שנה. זה הכל. על זה זכה אברהם אבינו לקבל ברכות כאלה, "לך לך מארצך וממולדתך... ואעשך לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך, והיה ברכה. ואברכה מברכך, ומקללך אאור" (בראשית י"ב, א-ג). **ולמה כתוב "ומקללך"** (הלמ"ד בדגש), **ולא כתוב "ומקללך"**? כי אברהם אבינו כל כך היה טוב, כל כך היה חביב, לא יכול להיות שיקלל אותו יותר מאחד בליעל בעולם... זהו. הרבה מברכים יש לו, אבל יש איזה בודד אחד שיקלל אותו. תתארו לכם מי זה הבודד שמקלל את אברהם אבינו, זה **נמרוד**. נמרוד הזה יש לו עוד שם. **מה השם השני שלו? אמרפל**. (זה כתוב ברש"י בראשית י"ד, א'). למה נקרא בשם הזה? **שאמר לאברהם אבינו פול לתוך כבשן האש. ומי נפל בסוף לתוך כבשן האש? נמרוד או אברהם? נמרוד! הוא הלך לעזאזל**. יש מדינה בעולם שנקראת נמרוד? (יש רק פעם אחת בנביא - מיכה ה', ה' - "ארץ נמרוד"). יש בן אדם בעולם שקורא לבן שלו נמרוד? אין בגוים את השם הזה. נמרוד הלך לגיהנם. ואילו השם "אברהם", אפילו גוים קוראים לבנים שלהם בשם הזה ⁴.

בגיל שלש שנים הכיר אברהם אבינו את בוראו

ב. אברהם זה שם חביב על כל העולם כולו. אברהם אבינו היה מיוחד. הגוים היו אומרים לו: "נשיא אלקים אתה בתוכנו" (בראשית כ"ג, ד). במה זכה אברהם? **בן שלש שנים הבין מה שהבינו בדורנו בגיל ששים ובגיל שמונים!** יש אחד שנקרא בדורנו "גדול המדענים", המדען הכי גדול בעולם. אתם יודעים מה הוא גילה? איך לשרוף מאתים אלף איש בני אדם בשניה... מי זה המדען הגדול

1. דרשה זו ממסרה ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ לבחורי ישיבתנו הקדושה "כסא רחמים" - ישיבה קטנה ביום ראשון ב' במרחשון התשע"א. **המערכת**.
2. **הערת המערכת**: אחד הבחורים השיב לשאלת מרן, שאברהם היה בן 52 בצאתו מחרן, ומרן זצ"ל העמידו על טעותו בעדינות ובטוב טעם כדלהלן: איך הגעת לזה? אני אגיד לך איך הגעת לזה. אתה קראת שבשנת אלפיים לבריאת העולם, אברהם היה בן חמשים ושנים... אבל בתורה כתוב שאברהם יצא מחרן בן שבעים וחמש...
3. מי השתמש במליצה הזאת בסבבנות כזאת בשעה שנפטר מן העולם? האבן עזרא. הוא נפטר בן שבעים וחמש, והוא כל כך סבל עניות בחיים, כל כך סבל נדודים. אז הוא כתב על עצמו [כי שמו אברהם]: **"ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרון אף העולם"**... ככה התבטא. אפילו ברגעים האחרונים שלו, לקח את הפסוק "מחרן", ועשה אותו **"מחרון"**. ולפי גיטא אחת הוא אמר "מחרון אף ה'".
4. יש גוי ששמו אברהם, זה נשיא ארצות הברית **אברהם לינקולן**. זה הגוי ששחרר את העבדים מעבדות באמריקה, והוא שילם על זה בחייו. פעם עמד באיזה כנס ומישהו ירה בו. אמר: "נקמתי נקמת תושבי הצפון" (או הדרום, לא זוכר).

הזה? איינשטיין ⁵. כשהוא היה בן שנים עשרה שנה, הוא לא ידע כלום, הוא גדל במשפחה מתבוללת. בגיל ששים ושנים הבין שיש בורא לעולם. העמיק במדע והעמיק והעמיק, עד שהבין ואמר למישהו: **"אנחנו המדענים, ילדים קטנים שמשחקים בצדפים על יד חוף הים"**. אנחנו לא יודעים כלום, את סודות הבריאה אנחנו לא יודעים. אמר את זה לבחור חילוני, והבחור שמע את זה חזר בתשובה. חזר לארץ ישראל, נכנס לישיבה. הוא היה מהשומר הצעיר. מכירים את השומר הצעיר? שמעתם על דבר כזה? שם לא יודעים לא שבת ולא כיפור ולא פסח, לא יודעים כלום. "דם יחשב לאיש ההוא" - שהרס אותם - דם שפך" (ויקרא י"ז, ד). **שפך ראשי תיבות שבת פסח כיפור**. כלום לא יודעים. הלכו לבקר את המדען הגדול, וחזרו בתשובה. אבל מתי הוא חזר בתשובה? בגיל ששים ושנים.

המורה נמלה למדתו שיש בורא לעולם

ג. והיה עוד אחד (הדור הזה ה' ירחם, דור שרובו לא בסדר), ראש הממשלה הראשון בישראל. מה השם שלו? דוד בן גוריון. א', ב', ג', ד'. את א' הוא לא מכיר - את הקב"ה הוא לא הכיר, הכיר מאוחר מאד. מה נשאר? ב' ג' ד', ראשי תיבות בן גוריון דוד... כזה עקשן, וכזה טיפש. אבל היה לו מנהג טוב. **קודם כל, החזון איש ע"ה בירך אותו. אמר לו: תשמע, אם תתן לבני הישיבות ללמוד, אני אברך אותם באריכות ימים**. אתם יודעים כמה שנים חי הבן אדם הזה? 87 שנים. ועד השנה האחרונה היה כל יום הולך שבעה ק"מ הלך שבעה ק"מ חזר לשמור על הבריאות שלו. (והוא האריך ימים יותר מהחזון איש). הוא היה ראש ממשלה, והיה יכול לעשות צרות צרורות, אבל הוא אמר: בסדר, אני רוצה שילמדו תורה. ברוך ה'. גם זה משהו. **כל דבר קטן שאדם עושה, או קטן או גדול, נחשב לו**. מן הסתם יש לו שם גם שכן על הדבר הזה. שאלו אותו ילדים בני תיכון ⁶, שלחו לו מכתב: "אדונינו מורנו ורבנו... למה צריכים ללמוד תנ"ך? גמרא עזבו מזמן בעוונות, אבל תנ"ך למה? מתמטיקה, פיזיקה, מתודיקה, פפוריקה... בסדר. אבל תנ"ך למה? אמר להם: **אם לא תלמדו תנ"ך, איך תבינו למה אסור לגנוב? מותר לגנוב! למה לא? לצערנו, גם הלומדים כשאין להם**

5. ההבדל בין איינשטיין ובין פיינשטיין הבדל בין שמים לארץ. זה גדול החכמה, גדול הפוסקים באמריקה [מרון הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל מח"ס שו"ת "אגרות משה" ועוד], וזה גדול המדענים.
6. אתם יודעים מה זה תיכון? מה הם עושים בזמן הפנאי שלהם? לוקחים גמרא לומדים מהר"ם שיף? לומדים מהרש"א? יושבים על הברזלים... איפה כתוב שיש ילדים על הברזלים? "ולבני ברזלי הגלגלי תעשה חסד, והיו באוכלי שולחן". איפה הפסוק הזה? במלכים-א' (ב'), ז'. מתי קוראים את זה? בהפטרה של פרשת ויחי. "בני ברזלי" אלה בני התיכון שאין להם מה לעשות... גמרו את השיעורים (או העתיקו אחד מהשני...). הכל בסדר. זהו. הולכים לברזלים. והברזלים האלה שלחו מכתב לראש הממשלה.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	16:15	17:27 18:07
ת"א:	16:32	17:28 18:04
חיפה:	16:20	17:27 18:02
ב"ש:	16:33	17:29 18:05

יראת שמים גם הם גונבים. תלמדו את התנ"ך. שאלו אותו: אתה מאמין? אמר: כן, לימדו אותי להאמין. בילדותו למד ועזב את הכל. אתם יודעים מי לימד אותו להאמין בקב"ה? לא פחות ולא יותר - **הנמלים הקטנים האלה לימדו אותו**. היה לו בית הספר, שהמורה הגדול שלו היה חבורה של נמלים... אמרו לו: "דוד, יש בורא לעולם!". איך הוא למד? כל יום היה עושה צעדה, כל יום הולך בדרך, והנמלים הקטנות האלה, כל אחת יש לה שעה שעתיים משהיא נולדה, והם זזים מהנעליים שלו. **מי נתן להם שכל לדעת שאם ידרוך עליהם הבן אדם הזה הם ימותו?** מי נתן להם שכל? "מי יכין לעורב צידו כי ילדיו אֶל-ל ישועו, יתעו לבלי אוכל" (איוב ל"ח, מ"א). הבנתי שיש בורא לעולם! **אדם חייב להכיר את הקב"ה לא רק מהספרים, אלא מהסתכלות בעולם**. תסתכל על העולם, תסתכל על הבריאה, תסתכל על התפוז, תסתכל על הענבים, תסתכל על הפרח, תסתכל על השמש, **אתה רואה את הקב"ה**. באותו רגע אתה רואה אותו. **לא יכול להיות שהעולם הזה בא ככה מאליו, רק משוגעים אמרו את זה**.

נענשנו ב-מ-ה וקבלנו ב-מ-ה

ד. זה מה שעשה אברהם אבינו, **כל מקום שהלך היה לוקח בני אדם ומדבר אתם בטוב טעם, ומסביר להם שיש בורא לעולם, והוא משגיח, והוא רואה, ועל כל טעות קטנה הוא משלם!** אברהם אבינו אמר מלה אחת בטעות. אתם יודעים איזו מלה אמר? "במה אדע כי אירשנה" (בראשית ט"ו, ח). כמה קיבל על זה? ארבע מאות שנה "ועבדום וענו אותם" (שם פס' י"ג). אתה אברהם תגיד "במה?" יש לך ספק בקב"ה? מה המלה הלא טובה במשפט הזה? "במה". אם לא אמר במה זה בסדר - "אדע כי אירשנה" זה בסדר, הוא בטוח. אבל הוא אמר "במה". כמה עולה המלה במה? 47. אבל לא ככה מחשבים, בשביל אברהם יש חישוב אחר לגמרי, בכפל. ב"ת כפול מ"ם - שמונים. שמונים כפול חמש (ה) - ארבע מאות. וכמה שנים ישבו בסוף במצרים? מאתים ועשר. למה ישבו מאתים ועשר? בוא אגיד לכם את החשבון. (את זה שמעתי, זה לא שלי, הראשון זה שלי). **ב' מ' [מהמלה ב-מ-ה] ביחד עולים 42, כפול ה' [מהמלה במה] - 42 כפול 5 זה 210 בדיקו! שום דבר לא בא במקרה. אברהם היה מכנים את האמונה לעולם, מסביר להם**. איפה למדנו שהיה מסביר לכל העולם? "ויבן שם מזבח לה' ויקרא בשם ה'" (שם י"ב, ח). הוא היה מלמד אותם. **לכן זכה אברהם אבינו שכל עם ישראל מתייחסים לו**. בתפלה אומרים "מגן אברהם". לא אמרנו "מגן יצחק", לא אמרנו "מגן יעקב", אמרנו "מגן אברהם". (יש עוד אחד שאומרים עליו "מגן". מי זה המגן השני? דוד המלך. זו זכות גדולה מאד. נאמר עליו (שמואל ב' ז', ט') "ועשיתי לך שם גדול כשם הגדולים אשר בארץ" - זה אברהם אבינו. פסחים דף ק"ז ע"ב).

מדותיו נר לרגלנו

ה. **בשבוע של אברהם אבינו, אתם צריכים לקרוא את רש"י, ולהתענג מכל מלה שלו, להתבונן בכל מלה של אברהם**. איך אברהם אבינו היה בעל מדות טובות. איך אהב שלום. איך שנא מחלוקת. איך התפלל על רשעים. איך ביקש על עם ישראל. **ובזכותו אנחנו חיים עד היום**. מזמן אברהם אבינו עד היום עברו 3700 שנה, ונראה כמו שאברהם חי אתמול, כמו שחי היום! אברהם אבינו מדבר בעברית "אֶל נא תהי מריבה ביני ובינך" (בראשית י"ג, ח). יש מישהו שלא מבין? היום כולם מבינים את זה. אם היה אחד מצרפת לפני שש מאות שנה שמדבר צרפתית, אף אחד לא מבין אותו. הצרפתית השתכחה, השתנתה, הכל השתנה. **אבל אברהם מובן לכל הדורות, והמדות שלו צריכים להיות לנו נר**.

מותר לסדר זקן

ו. צריכים לדעת, יש כאן ילדים שהם קצת לא בסדר. (אולי הם לא מיישיבה קטנה, אני לא יודע). בחור אחד אמר לי: **מותר לסדר את הזקן? אמרתי לו: מותר. רבי יוסף חיים מתיר** (שו"ת רב פעלים ח"ד חלק סוד ישרים סי' ה'). אמר לי: אבל בבא סאלי אמר שמי שלא ייגע בזקן בכלל הוא יקבל את העוונות שלו. הוא רוצה שיעשה הרבה עוונות, יגדל זקן ולא ייגע בו, ובבא סאלי יקבל הכל... **בבא סאלי מוכן לקבל גם את העוונות של הרצל?!?! מכירים את הרצל, יש לו זקן מרשים**. מה זה מרשים, אולי אם היה פותח אותו היה יכול לטאטא את הבית... והוא היה חילוני גמור, רצה שכל עם ישראל בר מינן ישתמד. הבבא

7. מרן רבנו זצ"ל שאל את אחד הבחורים חשבון זה, ואחר שענה, אמר לו רבנו: למה אני שואל אותך? כי יש אברכים ששאלתי אותם כמה זה ארבעים כפול חמש ולא ידעו. שמונים? מאה? אלף? מיליון? אתה אברך? אתה "אב בשנים ורר בחכמה"... מה נעשה לך? **צריך להפעיל את השכל! מי שלא מפעיל את השכל הוא טמבל**, הוא לא אברך. צריך להפעיל את השכל, ה' נתן לנו שכל, "וחננו מאתר חכמה בינה ודעת".

סאלי יקבל עליו את העוונות שלו?! הוא לא יקבל. **אדם חושב: אני אעשה מה שאני רוצה, אחר כך רבי נחמן יקבל חצי מפה, ובבא סאלי יקבל חצי, ואני רק לא אגע בזקן...** אל תשתגע! אתה צריך להיזהר לא לעשות עברות, להיזהר לעשות מצוות. **אם נכשלת, עושים וידוי, עושים תשובה**. זהו. למה אני אומר את זה? כי אחר כך שאל אותי עוד שאלה, הרב האר"י לא נגע בזקן, אז אני רוצה להיות כמו הרב האר"י... "חזק וברוך". היה פעם מישהו שראה בספר שער רוח הקדש (דף י"א ע"ב, גם אני ראיתי את זה) שמי שיושב ארבעים יום, ולא מדבר דברים בטלים, יזכה לרוח הקדש. אז הוא ישב ארבעים יום ולא דיבר דברים בטלים. "המ", "המ", "המ", ולא זכה לרוח הקדש! הלך לבעל שם טוב ואמר לו: ארבעים יום הייתי בתענית דיבור, איפה רוח הקדש שלי? אמר לו: התפללת? אמר לו: ודאי. אמר לו: אמרת תהלים? אמר לו: ודאי. אמר לו: זה הדברים הבטלים שלך... זהו. כשהתפללת, התפללת בלי כוונה, זה דברים בטלים. אמרת תהלים - 'טוטוטוטו'... זה דברים בטלים! לא העיקר שאתה לוקח מלה מרובעת, אתה צריך להיות צדיק! צריך לעלות לאט לאט. לא לקפוץ. חסר לך רק להיות כמו הרב האר"י?! זה מה שחסר לך?! הוא כבר גמר את הכל. הרב האר"י בגיל חמש עשרה כתב שיטה על מסכת זבחים! אדם לא צריך, צריך להשתדל להגיע - כן, לא יותר מזה. זה מה שחסר לו, מה הרב האר"י לא נוגע בזקן, גם הוא לא נוגע. מה בבא סאלי לא נוגע בזקן, ממילא יהיה לנו בבא סאלי חדש, יאמר ויעשה מופתים... לא זה! צריך את המעשים הטובים של האדם, מדות טובות של האדם, ואת זה לומדים בספרים לאט לאט. תשתדלו ללמוד, ותשתדלו לחיות כל שבוע עם פרשת השבוע.

הטיל ישראל ציצית בבגד שלא בכוונה

ז. ⁸ בן איש חי שנה ראשונה פרשת לך לך הלכה ג': **אם הטיל ישראל ציצית בבגד שלא בכוונה. כלומר, שלא התכוון לשם מצות ציצית, יש פוסלים ויש מכשירים, והלכה כסברת הפוסלים**. מה שאנחנו רגילים אצל מרן, יש ויש, הלכה כיש בתרא. אבל פה הפוך, הוא התחיל בפוסלים - והלכה כדעת הפוסלים. ולכן צריך להתירם ולחזור ולתלותם פעם שניה לשם מצות ציצית. ואם זה שבת שאי אפשר לעשות כן, יוכל לסמוך על המתירים באותו היום דוקא, ואחר שבת יתקן הטלית אבל לא יברך. אם כן למה יסמוך? כי לכאורה אם זה פסול, אסור ללכת עם זה בשבת. טלית שיש בה ציציות פסולות, אסור לטלטל אותה כי אסור ללבוש אותה (ס' י"ג ס"א). אבל לא, כאן אפשר לסמוך, כנראה מעיקר הדין אפשר לסמוך על המכשירים [אך עיין הלכה ברורה סי' י"ד ס"ט ובשעה"צ שם], אבל בן איש חי חושש לגבי ברכות [ועיין בשו"ע סי' י"ד ס"ב ובאחרונים שם]. **לכן כל אדם יזהר שמי שיעשה לו את החוטים, צריך להיות אדם ירא שמים, מוחזק בכשרות ובקי ויודע לכוון לשם מצוה, ולעשות כל הדברים כתקונם**. לפעמים אני נותן לבחורים מהישיבה לעשות, כי הבן איש חי אומר שלא מספיק שהוא מכוון לשמה, אלא גם יזהר לומר בפיו קודם: "הריני מטיל ציציות אלו לשם מצות ציצית", כי יש אומרים כל דבר שצריך כוונה, צריך להוציא הכוונה בשפתיו.

"הכנף פתיל תכלת"

ח. אחר כך הוסיף הבן איש חי עוד לשם יחוד, וכתב שם "כשם שאנחנו מקיימים מצוה זו בחוטי לבן, כך תזכנו לקיים אותה כתקנה בחוטי תכלת". לא ידע הבן איש חי שאחרי מאה שנה אפשר למצוא את התכלת. גם בימינו כבר ניסו למצוא, אבל זה לא היה בדיקו. מי שקורא בספר "התכלת" לרב מנחם בורשטיין (ראש מכון פועה), זה ספר ענק שמביא בו את כל הויכוחים שנכתבו על התכלת, כל העלבונות, וכל הדברים שהטיחו. זה כל כך כואב שתלמידים חכמים אינם יכולים לדבר בכבוד. "דברי חכמים בנחת נשמעים" (קהלת ט', ז'). מי שלא מדבר בנחת, הוא לא שייך לחכמים. מי שמצא את התכלת בזמנו, אמנם הוא טעה, אחר כך מצאו קושיות על דבריו, אבל הם לא באו מטעם קושיות, אלא מטעם מלחמה. מלחמה לא תוביל לשום דבר, תוביל רק לחילול ה'. מחלוקת בין הרבנים, זה 'קטגוריא בין תלמידי חכמים' (כתובות דף ק"ב ע"ב). אמר להם: בוא נאמר שזה לא תכלת, אם לקחתי ציצית וצבעתי אותו אדום, זה גם כשר (עיין בספר השיעור ח"א עמ' ש"ה), אז אני מסופק שמא זה תכלת. ויש לו שתיים עשרה הוכחות. היתה מציאות כזאת. היום, שמונים אחוז ומעלה שזו התכלת האמתית, לכן טוב לעשות אותה.

8. שיעור זה בספר בא"ח נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום שני ג' במרחשון התשע"ב בבית מדרשו "אהבת התורה - איש מצליח" בין מנחה לערבית. המערכת.

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

תכלת - "מן המותר בפין"?

ט. [שאלת אחד מהקהל: בחילזון לא אומרים "מן המותר בפין" (שבת דף כ"ח ע"ב)? והשיב מרן רבנו זצ"ל:] הקשו על זה, ואמרו שזה הכשר מצוה. כמו "תולעת שני" שזה אחד הדברים שהשתמשו בהם במשכן, וכי תולעת אפרס לאכול? לא, ואפילו הכי השתמשו בזה. יש מי שאמר שזה לא מצוה ממש, אלא זה "הכשר מצוה". ויש מי שאמר שזה עיקר המצוה. **אבא ע"ה** האריך בזה (בשו"ת איש מצליח ח"א חא"ח סי' ח'), ואחר כך אמר: "מצוותה בכך". כמו שאחד אמר שהוא לא יכול להניח תפלין של ראש. למה? כי הוא נוגע בראש... איך יעשה כך? אבל המצוה היא שתיגע בראש. אבל הוא רוצה לא ללבוש. ואחד אמר שהוא לא יכול לעשות ברית לתינוק, כי איך אפשר לברך ליד זה? אבל מברכים וזו המצוה שלו. אין מי שאמר שהחלזון כשר לאכילה, ודאי שהוא לא כשר לאכילה, אין לו סנפיר וקשקשת.

כל דבר של מצוה כדאי שיהיה בלי ברזל

י. הלכה ד' - טוב לזהר שלא לחתוך חוטי הציצית בסכין כמו שנאמר (במקום אחר): **"לא תניף עליהם ברזל"** (דברים כ"ז, ה'). כתוב שם: "ובנית שם מזבח לה' אלקיך, מזבח אבנים, לא תניף עליהם ברזל". (ויש עוד פסוק אחר: "זאם מזבח אבנים תעשה לי, לא תבנה אתהו גזית" (שמות כ', כ"ב)). אבל שם לא כתובה המלה "ברזל". **כל דבר של מצוה כדאי שיהיה בלי ברזל.** הברזל נברא לקצר ימיו של אדם, והמזבח - ככה המשנה אומרת - נברא להאריך ימיו של אדם. "אינו בדין שיונף המקצר על המאריך" (מדות פ"ג מ"ד). על המזבח מביאים קרבנות, מתכפר לו העוון והוא חי ברוך ה', לכן כל דבר של מצוה הוא בלי ברזל. ולגבי ברכת המזון יש עוד טעם, שאולי מרוב הצער על החורבן (יש כאלה בודדים), כתוב שהיה פעם משהו שבשעה שאמר "על היכל ועל מעונך ועל דבירך", לקח סכין ותקע בלבו. וזה אחד הטעמים **שלא שמים סכין בברכת המזון** (עי' שו"ע סי' ק"פ סי' ו"ב"ש), **וכל דבר חד לכאורה זה אותו דבר.** לכן כתבתי (בשו"ת מקור נאמן ח"א סי' ר"ף) **שגם סכין פלסטיק** אין להניח בברכת המזון. אבל כאן לגבי טלית זה לא ככה, כל הקפידיא כולה על ברזל, דבר שהוא לא ברזל מותר. אבל בן איש חי נותן משהו אחר, אמר **יחתוך אותה בשיניו**. ואם צריך לחותכה ולפעמים אי אפשר בשיניים, או שהשיניים חלשות, או שזה חוטים חזקים מדי. אז אם אפשר - בשיניים, ואם אי אפשר, מותר בסכין. או שיקח סכין פלסטיק כמו שאמרתי. ואני מצאתי רמז לזה - "שנים אוחרין בטלית" (ב"מ דף ב' ע"א), אל תקרי **שנים**, אלא **שיניים** אוחרים בטלית...

טלית שאולה

יא. הלכה ה': אם שאל טלית מצוייצת, אם שאל אותה ללובשה כדי לעלות לדוכן או כדי לעלות לספר תורה, לא יברך עליה. כי זה לא ממש להתעטף בה, אלא זה בשביל שלא יהיה בדוכן ויראו את האצבעות שלו המפוסקים (ועי' בשו"ע וברמ"א סי' ק"כ"ח ס"ג), או לעלות לתורה רגע אחד, אפשר לעלות גם בלי טלית, רק שהוא רוצה לעלות עם טלית. אבל אם שאל לקיים בה מצוה עיטוף בציצית, אם שאל את זה מהשמש בלי ידיעת בעלים לא יברך. למה? כי ברכות אינן מעכבות, וברכה על טלית שאולה בלי רשות הבעלים יש מחלוקת אם מברכים, אז ספק ברכות להקל. אבל אם שאלו מדעת הבעלים להתעטף או לקיים מצוה ציצית, הוא בא לבית הכנסת ולא מצא טלית להתפלל, אמר: יש למישהו טלית נוספת? אמר לו אחד: כן. או שאמר לו: אני כבר התפללתי, בוא תקח אותה. **מסתמא נתן לו במתנה על מנת להחזיר והרי הוא שלו.** כי בשביל מה הוא נתן לו? בשביל להתפלל עם הטלית הזאת, אז ממילא נתן לו במתנה. **ואע"פ שיש אומרים שגם באופן הזה אין לברך על טלית שאולה כלל,**

9. אומרים שישנו אחד במאה שערים שכל לילה קורא תיקון חצות בבכי ובדמעות, כאילו עכשיו הוא רואה את החורבן. והיה אחד בכנסת - וישב ראש הכנסת, שמו "דב שילנסקי", הוא היה אדם טוב, אל תקרי "דוב" אלא טוב... הוא לא היה כל כך מאה אחוז, אבל היה זוכר לפני השואה איך למדו ואיך התפללו וכו', ובשנה של פטירת אביו היה חזן כל השנה. פעם הוא ביקש לכתוב לו מכתב לתנועת ש"ס שיבחרו אותו "נשיא המדינה", וכתבתי לו. פעם ראיתי ספר שלו "בכלל העבר". היו כמה הזמנות של ספרים, אז ביקשתי ספר רפואה, ושלחו לי ספר "בכלל העבר". אותו היום הלכתי לצו גיוס לתל השומר, שש שעות משאירים אותך שמה! אז קראתי את כל הספר. אחר כך אמרתי להם: לא זה הספר שבקשתי, בקשתי משהו אחר... כשראיתי שהבן אדם הזה הוא טוב, כתבתי להם. אבל המה "חכמים בעיניהם". טוב, אז שילנסקי הזה היה בכנסת, ולפעמים שומע כל מיני דברי חירוף וגידוף. הוא כואב לו, אבל זה "דמוקרטיה"... תגיד מה שתמצא. סיפרו עליו שפעם בחודש הוא הולך למקום הזה במאה שערים, הוא יודע בדיק מתי הוא אומר תיקון חצות, מחנה את האוטו שלו על ידי הבית של זה. החלון פתוח, והוא שומע אותו איך הוא מתפלל על החורבן ומקבל השראה, ממלא את המצברים שלו חודש ימים. אחר כך בחודש הבא עוד הפעם.

מ"מ המנהג הוא לברך, ואין אומרים סב"ל נגד המנהג. אבל ירא שמים יתרחק מטלית כזאת. אבל טליתות של הקדש שמונחות בבית הכנסת מתורת צדקה, אנשים משאירים טלית ואומרים: זה בשביל כל אדם. כמו שחב"ד עושים לגבי התפלין, וכמו שיש גמ"ח תפלין, זה גמ"ח טליתות, **לכו"ע יברך עליהן**, מכיון שהן עשויות אדעתא דהכי, הם לא שייכים לאדם פרטי, אלא כל מי שרוצה ילבש טלית. **ואפילו לעלות לספר תורה** יוכל לקחת טלית כזאת ולברך עליה.

להשתמש בטלית ותפלין ללא ידיעת בעליו

יב. הלכה ו': בזמן הזה אנחנו רואים רובא דעלמא מקפידים שלא ילבש משהו אחר טלית ותפלין שלהם. כל אחד יש לו אלף סיבות, אחד אומר חידקים, ואחד אומר זיעה, ואחד אומר אנחנו נקיים יותר. "קפדי אמנקיותא" (ראה ע"ז דף ל' ע"א), ובמיוחד בתפלין. **לכן אין לקחת מהשמש ציצית ותפלין של אחרים שלא מדעת בעלים, עד שהשמש ידע בדיק שהבעלים אינן מקפידים. ואין כל הדעות שוות**, אל תאמר: מסתמא הוא לא מקפיד, אין דבר כזה. פעם לא היו מקפידים, היום הרבה מקפידים. ובן איש חי אמר: **אני בעצמי מקפיד על הדבר הזה**¹⁰. והיום רובם ככולם מקפידים, ואני אחד המקפידים, לא רוצה שיקחו אותה, **זו טלית שלי**. אצל האשכנזים לא, פעם אמרתי לאשכנזי אחד על פי הבן איש חי שאי אפשר לקחת טלית של אחרים, והוא אמר לי: לא, הלכה מפורשת "ניחא ליה לאיניש למיעבד מצוה בממוניה" (ש"ע א"ח סי' י"ד סי"ז) זה מותר.

להשתמש בסידור ללא ידיעת בעליו

יג. ולעומת זה הם מחמירים חומרא שאין בה ממש לגבי סידורים. אם אדם **מצא סידור של חבירו בבית הכנסת וכתוב עליו השם שלו**, לא ישתמש בו. מה יכול להיות? נכון שבהלכה כתוב ככה, אבל זה בזמנם שהסידורים היו בכתב יד, והיו יקרים, היו נדירים. היום יש כמותם לאלפים ולרבבות, מספר הסידורים יותר מהאנשים המתפללים. מה הבעיה? אם זה סידור מיוחד, למשל סידור אוצר התפלות, או סידור שיש בו הערות של בעל הספר, או סידור החיד"א, אין הכי נמי. אבל אם זה **סידור רגיל, אז יתפלל בו**. מה הוא קורע אותו?! יקרא ולא יקריע, לכן זה מותר. כתב חכם אחד שמותר, והרב אז נדברו (ח"י עמ' מ') צעק על מי שחושב להתיר, אמרתי לו (בירחון או"ת טבת תשד"מ סי' ל"ד אות ט"ז): הסבא הפוכה, היום טלית ותפלין אנשים מקפידים, וסידור אחרי הדפוס לא מקפידים. בזמן שכתבו שאסור לקחת ספר מחבירו בלי רשותו, עוד לא היה דפוס. אבל כאן זה סידור תפלה, לא גמרא, סידור תפלה רגיל, ויש כמוהו לאלפים ולרבבות. ואם נקריע או קרה משהו יתן לו אחר, לא מקפידים על זה. הכל תלוי בדעת בני אדם. [וע"ע בירחון או"ת אלול תשד"מ סי' קמ"ב עמ' תש"מ, ובספר דרכי העיון עמ' ר"ף]. "חזינו רובא דעלמא קפדי שלא ילבשו אחרים ציצית ותפלין שלהם"¹¹. והרב כותב בסוף: **והטעמים שונים**. מה טעמים שונים? יש כאלה מקפידים משום שהם חסידים, אוי ואבוי לו למי שיגע בתפלין שלי¹².

להתיר הציציות מהטלית

יד. הלכה ז': מותר להתיר הציציות מן הטלית, בין גדול בין קטן, בשביל הידור מצוה, לעשות במקומם ציציות חדשים ונאים יותר. למשל, הוא רוצה לעשות תכלת, אז הוא מוריד את הציציות הראשונים, ועושים תכלת. או שהוא עושה ציציות יותר יפים. **אפילו שהציציות האלה שנוטלים הולכים לאיבוד** הוא משליך אותם, גונז אותם (ראה שו"ע סי' כ"א סעיף א-ב וברמ"א שם, ובברכ"י ושי"א), **מותר משום נוי מצוה**. שהמצוה תהיה נאה "זה אלי ואנוהו" (שמות ט"ו, ב'). לולי חכמים (בשבת דף קל"ב ע"ב) מי יכול לפרש את הפסוק הזה? "ואנוהו" - אייפה

10. יש אפילו סיפורים על אדמו"רים מסויימים שמישהו מדד את הכובע שלהם, בשביל להכין אותו נתנו לו אותו, אחר כך הכניס את הכובע לתנור להקשות אותו, והוא נשרף. נשרף בגלל שהוא מדד אותו על הראש שלו!

11. והעניין הזה של החידקים וכדומה, היה ידוע לחכמים לפני מאות שנים (עיין בארם נסי ב"מ דף כ"ט ע"ב, ודף ע"ג ע"ב), וע"ע בארם נסי יבמות עמ' שמ"ג, אבל כנראה אז לא הקפידו כל כך, היו חיים ככה באחוז. היום לא, האוכל שלו שונה ממני, וזה רגיש לאוכל הזה, כל מיני דברים.

12. פעם משהו בא אלי בטענה, אמר לי: לקחו את הכיפה של אבא. הכיפה שלו שהיתה עליו בשעת פטירתו נעלמה, והוא חושד במישהו שלקח אותה. מה יעשה בה? קמיע? כישוף? מה יעשה בה? אבל לא, הוא אומר: הוא לקח. אמרתי לו: יש לך הוכחות? אמר לי: אין לי הוכחות, אבל ככה מסתברא. **אי אפשר להזמין אדם לדין תורה על מסתברא ועל דמיונות**. ככה בני אדם. אדם לוקח איזה משהו, דמיונות בלי סוף. אחד בא אתמול, אמר לי: נתן לי ברכה, נתתי לו ברכה. אחר כך ביקש ברכה לאבא - לאבא, ברכה לאבא - לאבא, ברכה לסבתא - לסבתא. אמרתי לו: עד כאן. חשב ש"עד כאן" זהו גמרנו, אין יותר ברכות. בא אחר כך עם אבא שלו, שאלו אותי: מה הפירוש "עד כאן"? אמרתי לו: "עד כאן" פירושו שאי אפשר לשגוע בן אדם... מה זה? "עד כאן". מספיק. אם היתה סבתא וסבתא [שלה] בחיים, תגיע עד אדם הראשון... משוגעים.

08-6727523 למסירת שירות מתקשר: **052-180-180**
 למסירת שירות מתקשר: **052-180-180**

להתיר הקשרים שקשורים כמנין הוי"ה

14. מי זה רבנו שלמה מולכו? זה יהודי אחד מן האנוסים שהיה בתקופת מרן, ומל את עצמו והתהייר ולמד תורה. תוך כמה שנים כתב ספרים בקבלה! תפסו אותו אנשי המלכות שם, וזאמרו לו אנשי הדת שיחזור להיות נוצרי, ואם לא, ישרפו אותו באש. אמר להם: לא, בשום פנים. אמרו לו: תשמע. המלך נותן לך ערבות שאם תחזור בר הוא לא יעשה לך כלום. יש

במלאת

25 שנה

שנה לפטירתו

למו"ר הגאון האדיר, אדיר הדין, שמו בחסות והחלוקה ששטח נוסף לתרבות התורה, חברי חסידים רבים ובהם למעשה חסידים הרבה

הגאון הצדיק חכם

ניסים בן שמעון שליט"א

רבי

בבית"כ "יוסף דעת"

רח' אמרי חיים 26, בני ברק

במוצאי"ק י' חשוון

בשעה 19:30

ישאו דברים:

הגאון הגדול רבי

חננאל כהן שליט"א

ראש מנהלת חסדות וחסדים ברחובות, מנהל תלמוד תורה

הגאון הגדול רבי

שבתאי לוי שליט"א

רבה של רמת אהרן, ראש מוסדות הלכות משה

הגאון רבי

יוסף לוי שליט"א

מנהל

הגאון רבי

דוד דרשן שליט"א

רמ"ד שו"ת "דבר" שליט"א

הגאון רבי

עופר שרביט שליט"א

רמ"ד שו"ת "דבר" שליט"א

העלייה לעין הרב וחייל בבית המדרש הגדול בני ברק

ביום ראשון י"א סיון תשס"ו בשעה 18:30

עזרת נשים פתוחה

מוקדי מכירת ספרי מכון אורח צדיקים ברחבי הארץ:

מוקד מרכזי מושב ברכיה מוסדות "חכמת רחמים" 08-6727523 / 9105* שלוחה 6

תל אביב	באר שבע	קריית נתן	ירושלים	חיפה
ביתאום עם המוקד בביריה	ביתאום עם המוקד בביריה	מחשבה סהרה 850-4122763	הסמיה הסמדיה רח' תד 4, 03-532-2265	הרב גורה חדד 052-767-9513
רחוב זלמן שור 03-3537642	ישיבה "כסא רשמים" רח' עזיאל 26	מנות סהרה 08-6750841	נבעת שאל רח' קהתי 054-844-9466	הרב משה כהן 050-410-4217
רחוב הרמון 054-8003203				

הילולת הצדיקים

מוסדות ישיבת "ברכת השם" שדות נגב
מתכבדים להזמיןכם להילולת הצדיקים המסורתיים
לציון פטירת רחל אמנו ע"ה,
מזן הרב עובדיה זצ"ל,
ומורנו הרב משה לוי זצ"ל

שתתקיים א"ה כמיטב המסורת ברוב פאר והוד
במעמד מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א

ביום שני י"ב חשוון תשפ"ו (3/11/25) למניינם
באולמות המפוארים "אחת דניאל" נתיבות
מכבי שולחנות ערוכים
סעודה לכבוד הצדיקים כיד המלך

תזמורת מודעת מרחבת
בניצוח הזמר אליה ורהב
בהפקה ייחודית לכבוד המעמד

בדורים הבאים בשם ה'

במחלק השירי
חשיפה היסטורית ובלעדית
מחזיק של מזן רבנו מאיר מאוזן דע"א

הצדקה העולה על

72,000 ש"ח

ועוד תבטיח דרב ויקרתיים

לרכישת כרטיסים חייגו *2260

ומגדל חנואל עד

"יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חנואל כהן שליט"א
ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

כל מעשיו לשם שמים

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחייתך נפשי בגללך (בראשית י"ב, י"ג).

העקר בשביל להציל אותה

בפסוק זה יש קשיא מפרסמא. אברהם אבינו אומר לשרה אשתו שגידא אחותו. ויש לשאול, הרי הוא מעמיד את אשתו בפניו קשה מאד, שפרעה עלול לקחת אותה, וכי מתר לעשות כך בשביל להציל את עצמו? אלא נתנו המפרשים תרוץ, והרש"ר הירש הרחיב אותו. מה שאמר אברהם אבינו לשרה "אמרי נא אחותי את", זה היה הרבה לטובתה ולא רק לטובתו. אם הייתה מגיעה אשה יפה למצרים, הם היו לוקחים אותה בכל מקרה, אלא שאם היא נשואה הורגים את בעלה ולוקחים אותה בכח, ואם היא רוקה לוקחים אותה בהסכמת אחיה. ולכן יותר טוב לאשה לומר שהיא רוקה, כיון שאז יתעצו עם האחים שלה, יתנו להם מתנות והתהלך יהיה הרבה יותר אטי, וזה מה שרצה אברהם שיקרה. הוא לא רצה רק שהוא יציל, אלא גם שלא יקחו אותה במהירות ללא כל אפשרות להמנע מזה. וכשאומרת שהיא אחותו, אפשר לעקב אחרי צעדיה של השלטונות ולדעת אם צריכים לברך או שאפשר להשאר.

אבל לשרה הסבה הזאת לא הספיקה בשביל לשנות מן האמת. לכן הוסיף אברהם ואמר לה: "וחייתה נפשי בגללך", נכון שזה רוח שלה, אבל בזכותך אני גם כן ישאר בחיים ולא יהרג אותי. כששמעה את זה הסכימה לאברהם.

המחשבה של אברהם אבינו הייתה שיקח זמן עד שהם יקחו את שרה, אבל כשהגיעו למצרים התברר שלא רק השרים של המלך רשעים, אלא המלך בעצמו רשע יותר מהם, ומיד לקח את שרה לביתו. הקדוש ברוך הוא לא נתן לו לעשות כן, נתן לו מכות קשות ונאמנות, ואז שחרר את שרה בלי שנגע בה, ונתן לאברהם עשר כמו שכתוב: "ולאברהם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ופקד וחרמים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים" (בראשית י"ב, ט"ז).

לקחת כסף או לא?

ולכאורה יש קשיא על הנהגותיו של אברהם אבינו. אמנם אברהם אבינו קבל את המתנות מפרעה, אבל בהמשך הפרשה, אחרי שאברהם אבינו נלחם נגד ארבעת המלכים והציל את מלך סדום ושאר המלכים, אומר לו מלך סדום: "תן לי הנפש והרכש קח לך" (שם י"ד, כ"א). ואומר לו אברהם: "הרמתי ידי אל ה' אל עליו קנה שמים וארץ, אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אשח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשיתי את אברהם" (שם פסוק כ"ב-כ"ג), לא לקח ממנו כלום. אז מה היא באמת ההנהגה הנכונה? ולא רק זה, אלא שבמלחמת סדום אברהם הציל אותם ממנו, טרף ונלחם, הכסף מגיע לו בישור ובכל זאת לא לקח, ומדוע אצל פרעה הוא לוקח בקלות?

עוד יש לשאול, אם אברהם אבינו לא רוצה ולא לוקח את המתנות של סדום מחוט ועד שרוך נעל, איך וממה נתן מעשר למלכי צדק מלך שלם?

להרבות כבוד שמים

אלא שמעתי מפי הגאון הצדיק רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל, שכל מטרת אברהם אבינו הייתה להרבות כבוד שמים, ולפרסם את שמו של הקדוש ברוך הוא בעולם. רבותינו אומרים שאברהם אבינו היה מוכנה לשכינה, בכל מקום שבו הלך, ראו שכינה כנגדו, ראו אצלו "שויית ה' לנגדי תמיד" (תהלים ט"ז, ח'). ולכן כשאברהם קבל את ההצעה ממלך סדום לקבל כסף, מיד חשב אם יש בזה חלול ה'. אמר לעצמו: 'הרי אני רוצה לעשות קדוש ה', נכון שאני יכול לקחת וזה מגיע לי, אבל אני הצלתי אותם בשביל המצוה, ואם כן אני לא רוצה לקחת כלום!'. במעשה הזה שלו הרבה כבוד שמים. לעומת זאת מה שאברהם קבל מפרעה, קבל כדי להרבות כבוד שמים. כשאברהם אבינו חזר מארץ מצרים לארץ כנען, כתוב: "וילך למסעיו" (בראשית י"ג, ג'). ובארזו רבותינו (בראשית רבה פרשה מ"א אות ג'): קשקש לארץ, נכנס לאותו בית אכסניה שהיה בו בירידה למצרים. ומדוע? לפי אחד הפרושים שמביא רש"י, בדרך חזרה פרע את החוב שהיה חייב לאכסניה על הלינה בירידתו למצרים.

כשאברהם אבינו ירד למצרים היה עני מרוד, עד שלא היה לו לשלם על האכסניה. אנשים היו אומרים אחד לשני: הנה הוא פכיסול חדש את האמונה בקדוש ברוך הוא, ואין לו כלום, עני מרוד, ואלו הם עובדים אליים, ויש להם הכל, ואם כן כנראה שאברהם לא צודק. אברהם אבינו שומע את הדברים האלו, וכואב לו. עכשיו, כשפרעה נתן לו כסף, הוא שמח לקבל אותו, ועשה בזה קדוש שם שמים. הוא חוזר בחזרה ונכנס לבית המלון שהיה בו בתחלה, אנשים רואים אותו ואומרים: "אברהם, מאיפה יש לך את כל זה? הרי ירדת למצרים עני מרוד בלי כלום, מה קרה?". אמר להם: "לא שמעתם? הנבל הזה פרעה מלך מצרים לקח את אשתי, הקדוש ברוך הוא נתן לו מכות והוא לא העז לנגע בה, אחר כך עוד נתן לי פצוים ורכוש גדול, מי שמאמין בבורא הוא שומר עליו ומציל אותו מיד כל האויבים! כדאי לכם לעבוד את ה' ולהאמין בו!". ככה היה הולך ממקום למקום ומרבה כבוד שמים. זה אברהם אבינו. המצפן שלו זה לא אינטרסים, אלא כבוד ה' ויראת ה'.

זוטו של ים

ועדיו נשאר לנו שאלה. הרי אברהם אבינו לא רצה לקבל ממלך סדום כדי שיהיה קדוש ה', ואם כן ממה נתן מעשר למלכי צדק מלך שלם? אלא הרכוש שמלך סדום רצה לתת לאברהם, היה שיף לו גם בלי מלך סדום, הרי הציל אותו מזוטו של ים, הבעלים שלו התיאשו ממנו ואם כן זה כבר שלו. ואם זה שלו, הוא התחייב במעשר, ונתן אותו למלכי צדק מלך שלם. אחרי שנתן מעשר, לקח את שאר הכסף והחזיר למלך סדום כיון שלא רצה להנות ממנו ההא האישית.

הקדיחה תבשילו ולא תבשילה

שמעתי ספור נפלא על רבי יעקב גלינסקי זצ"ל מזקני הדור. פעם באשר הגיע לבקש צדקה מעשיר אחד, אמר לו העשיר: "תשמע, היום העסקים לא כל כך טובים, אני לא יכול לתת לך". אמר לו הרב: "אומר לך חדוש, ואחרי החדוש תחליט אם אתה מוכן לתת או לא. במסכת גטין (דף צ' ע"א) כתוב על מה אדם חס ושלום יכול לגרש את אשתו. בית שמאי אומרים, אם ראה בה ערות דבר, כלומר דבר של חסר צניעות,

פינת הישיבה

הילולת מרן מופת הדור הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

מסר שיעור בהיכל הישיבה הגאון הגדול ברא כרעא דאבוה רבי אברהם יוסף שליט"א

זה לא היה פשוט לומר:

"נגמר"

אנחנו עובדים על מהדורה נוספת
שתצא בקרוב

נשמח לשמור לכם עותק!

להזמנות חייגו: 9105* (שלוחה 6)

מקצץ מהרמה שלה, בבית, בטיולים ובנסיעות, אז אני מקבל את דבריו. אבל אם בבית אתה ממשיך לחיות באותה רמה גבוהה, ורק בצדקה אתה מקצץ בגלל טענות של קשי וחוסר יכולת, זה בדיוק כמו האשה שהקדיחה את התבשיל, זה כבר לא טוב".
שמע חכם ויוסף לקח.

רק אז יכול לגרש אותה. בית הלל אומרים, אפילו הקדיחה תבשילו, שרפה לו את האכל, כבר יכול לגרש אותה. אני שואל אותך, תגיד לי זה נורמאלי? פעם אחת האשה הביאה לבעלה אכל שרוף, בגלל זה יגרש אותה? איפה כל מה שבשלה כמו שצריך, בגלל פעם אחת הכל משתנה? ענה העשיר: "באמת, שאלה קשה מאוד!".

אמר הרב: "אענה לך תשובה. יש כמה סוגי נשים. יש אשה שהיא עצלנית והרבה פעמים נשרף לה האכל, אז מה עושים במקרה כזה? היא ובעלה אוכלים עם בצל ומלח. לעומתה יש אשה שהיא חרוצה, אם נשרף לה האכל היא תכין משהו חדש. תנקה הכל מהר ותבשל שוב בשבילה ובשביל בעלה. יש עוד אשה שלישית אמנם לא כל כך חרוצה, אבל היא אוהבת את בעלה, אם נשרף לה האכל היא תכין לו מנה אישית, העקר שהיא יאכל טוב, והיא כבר תסתדר עם האכל השרוף. אבל לעומת כלן יש אשה רביעית שהיא אשה רעה, אם נשרף האכל, היא תעשה לעצמה מנה אישית טובה, ואלו לבעלה תתן את האכל השרוף. "זה מה שהמשנה אומרת 'הקדיחה תבשילו'. אם את התבשיל השרוף הביאה לו ולעצמה לקחה את הטוב, זו כבר בעיה, כאן יש קלקול! לכן אמרו בית הלל, אם היא כבר הגיעה לדרגה כזאת פחותה, אפשר כבר לגרש אותה".

מסים הרב גלינסקי ואומר: "תשמע חביבי, אתה אומר שהמצב שלך קשה ולא כל כך טוב, כלומר הקדיח התבשיל, אם אתה לא נותן לי וגם לך אתה

בשורה טובה תרשן עצם!
מכון "אורח צדיקים" שמח לבשר לציבור הקדוש
כי לקראת הילולתו של גאון עוזנו ותפארתנו
המאור הגדול

רבי ישועה בסיס זיע"א
גדול חבמי תוניסיה

עומדים אנו להוציא ספר מפואר
שיפרוש לראשונה ביד אמן את
כל תולדותיו ורובי נפלאותיו
בעריכה מהודרת בניקוד מלא
ובצבע מרהיב

המעוניינים לזכות להנציח את יקדיהם
לעילוי נשמה, לדפואה שלמה וכיוצא,

יוכלו לפנות לטלפון: 08-672-7523

למען תספר

מורנו ורבנו הגאון רבי משה לוי זצ"ל

ב"א בחשון, נפטר גאון עולם שלא האריך ימים ושנים, הגאון רבי משה לוי זצ"ל. מחבר הספרים: "מנוחת אהבה", "תפלה למשה" ועוד. ארבעה עשר ספרים הוציא בחייו, ועוד ארבעה עשר ספרים בכתב יד, והספרים שלו חשובים עד מאד. פעם לקחתי את ספר "מנוחת אהבה" להרב אהרן פויזר זצ"ל בדרום אפריקה בשנת תשנ"א, והרב משה לוי נולד בשנת תשפ"א, ואם כן באותו זמן היה בגיל שלשים.

הרב פויזר קרא בספר, ושאל אותי למחרת: בן כמה המכתב? אמרתי לו: המכתב עכשו בגיל שלוששים, אבל חבר את ספרו "תפלה למשה" על הלכות שבת לפני חמש שנים. אמר לי: "בגיל עשרים וחמש כתב ספר שו"ת? זה פלא פלאים". והוסיף: "כתבתי ספר על הלכות שבת, ועכשו אני גוזז אותו מפני הספר הזה!". בפלים האלה אמר לי. הרבה למדו בספר ולא האמינו שזה המכתב. כבר בעודו צעיר מאד התחיל לפרסם מאמרים ותשובות וכו'. והוא כתב הרבה מאד. והיה כל יום לומד שבעה דפי גמרא, ומוסר ארבעה שעורים ברחבי הארץ. זה מעל הטבע, כי הוא למד במסירות נפש. יש לו ספרים עמקים מני ים. המנוח היה גאון גדול. צריך ללמד בדבריו, ומי שיש לו קשיא בדבריו יחזור על הדברים, ויראה שהדברים שלו ישרים וברורים. (מקור בעלונים ראה בספר הבא)

מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

וביום י"ב בחשון זה יום פטירה של רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת פרת יוסף. שזכה לשכנוע משפחות רבות שישלחו את בניהם ללמוד תורה ולשיבות. והמראה שלו כל כך מלא חכמה ודעת, והצליח לשכנע. וישיבת פרת יוסף היא ישיבה נפלאה מאד, ועד היום היא אותו דבר, אבל בסיסדות שלה היה רבי יהודה צדקה. והוא היה קרוב משפחת רבנו הגון איש חי.

והחכם הזה - רבי יהודה צדקה היה אדם עדין נפש. היה מיחד במינו. פעם ראיתי אותו אז שמישהו אחר ראה אותו ושאל אותו על ספר משמרות קהנה (ספר עמק בעין

הגמרא שחברו מרן רבנו אברהם הכהן יצחקי, שנפטר לפני כמאה וששים שנה). אמר לו: משמרות קהנה? אנהנו לומדים אותו ב"פרת יוסף". חובה ללמוד אותו. ויש לרבי יהודה צדקה ספר על הגמרא - קול יהודה. וכמה פעמים הוא כותב: באור הסוגיא הזאת תעז במהרה"ם ש"י, באור הסוגיא זאת תמצא במהרה"ש"א. למה כתב ככה? כי הם למדו את הסוגיא וראו שיש בה קשיות, ולמדו מפרשים, הפרוש שמצא חן בעיניו זה הפרוש של פלוני. אז במקום לכתב את הדברים באריכות, כתב בקצור: "פרוש סגיא זו תעז במקום פלוני" - עץ שם ותורה צמאנה. והרב יהודה צדקה היה עניו והיה צדיק והיה אמת. הוא ידע למשך אנשים שישמעו דברי תורה ושיהנו מהתורה וישימו בגיהם בלמוד תורה, הוא היה מושך אותם במתק לשונו, והיה אומר להם: תבואו לישיבת פרת יוסף, ולאט לאט הכל יסתדר ויהיה בסדר. (שני הסיפורים - בית נאמן גליון 280 מאותו "ב והאלה, וגליון 184 אותיות ח' - י"א, וגליון 87 אות כ"ג, וגליון 133 מאותו "ו והאלה).

קראו תהלים וירד גשם

כשאין גשם עושים תעניות כמו שכתוב בגמרא (תענית דף י' ע"א ודף י"ב ע"ב) שלש תעניות ושלש תעניות ושבע תעניות. והיו רבנים גדולים שמתפללים שידר גשם, היה חכם (בג'ר'א) שמו רבי יוסף ברבי (הוא נפטר בתרע"ו), הוא היה מלמד תינוקות ואין גשם. גזרו תענית על הגשמים, ואמרו לו שהרבנים יושבים עם התלמידים ולומדים גמרא. הוא הלך אליהם ואמר להם: עכשו זה זמן ללמד גמרא? עכשו זה זמן להתפלל שידר גשמים! זה לא זמן להתפלל עכשו. קראו תהלים וירד גשם. יש רבנים שהיו מיחדים, היו אומרים עליהם "זה הרב של הגשם". היה רב אחד שנפטר בשנת תרכ"ח, שמו רבי נסים חזקיה. שנה אחת אמר: תזילו לעניים במצרכים של פסח, תעשו להם מחיר מיחד. לא רצו, אמרו לו: לא, אנחנו צריכים לקחת מחיר מלא. אמר: טוב, תקחו מחיר מלא. באותה שנה לא ירד גשם. גזרו תעניות, שלש תעניות ועוד שלש תעניות ולא ירד גשם. בא אליו רב העיר - רבי מעתק חזקיה - ואמר לו: תתפלל על הגשם. אמר לו: לא! אני לא אתפלל, הם אכזריים על העניים, לא מגיע להם גשם. אמר לו: תעשה טובה, בקש ממנו. התחנן לפניו. אמר לו: אם כן תבטלו את הגזרה הזאת, ותתנו לעניים מחיר מיחד. עשו ככה והוא עמד להתפלל. כשגמר להתפלל ירדו גשמי ברכות וגשמי נדבות. אז היו קוראים לו: הרב של הגשם (בית נאמן גליון 437 הערה 10)

ועושים שנה אצל הכוהנים, וראה שהם מדברים ארמית כמו של הגמרא, לא צריכים פרוש רש"י ולא הערות... מדברים בארמית. האבא אומר לבן: "איתי לי ציבי". הוא [האורח] לא הבין מה זה צבי, יביא לו צבי? מה יעשה בצבי הזה? ירבה עליו? יברח אתו?... הוא חכה, וראה שהוא הביא לו גפרורים. מה זה? 'ציבי' זה עצים. זוכרים את הגמרא בגטין (דף י"ז ע"א) שאומרת "ושבחוהו רבנן לציבי" - שבחו רבנן את אותו אדם שיש לו עצים שיוכלו לבשל בהם במשך עשרים ואחת שנה. שם היה אחד שיש לו מחסן של שעורים, אחד יש לו מחסן של חטים, ואחד יש לו מחסן של עצים. ושבחו רבנן את העצים. למה? כי העצים חשובים מאד? מה החשיבות שלהם? מה שנה עצים בלי חטים וכלי שעורים? מה הם שונים? תחשבו מעט, כשאדם לומד צריך להקפיד את החשיבה, בשביל לבשל קצת חטים או לאפות, צריך הרבה עצים, אז מי שיש לו מחסן של עצים יש לו מחסן ענק, לכן מגיע לו שבח! בשביל בית אחד של חטים ושעורים, צריך בית הרבה יותר גדול של עצים. אז האבא שם אמר: "איתי לי ציבי" - תביא לי עצים, תביא גפרורים. ככה הכוהנים דברו. (שם הערה 5).

ידע תדע

א. העולם אינם יודעים מה שהתורה עושה, הם לא יודעים! התורה נותנת לאדם עשר, נותנת לאדם שמחה, נותנת לאדם ספוק בחיים. כן, הבנתי תוספות קשה, טרחתי בו והבנתי אותו. אדם שלא לומד תורה, מה הבנת? אריסטו? מה הרוחת מזה? אריסטו הלא ואפלטון הלא, ומכל הפושעים האלה לא נשאר מהם כלום, שום דבר לא נשאר מהם. יגיע הזמן שבני אדם יבינו שאם אתה רוצה לגדל בן אדם טוב, תגדל אותו על התורה. הנה מרן הרב עובדיה זצ"ל לא למד מכל הדברים האלה כלום, לא פילוסופי! ולא שום דבר, אבל עצם הדבר שאתה רוצה ואתה שומע את הדברים שלו אתה נמש מהאמת שלו! (בית נאמן גליון 433 אות ח').

ב. יש גאון גדול, בעל ספר חק יעקב [על הלכות פסח, וכן חבר שו"ת שבות יעקב ועוד]. יש לו ספר על האגדה - על עין יעקב. שמו 'עין יעקב', ויש בו חדושים מתוקים מאד. כמה פעמים שלומדים עין יעקב מסתכלים בו רגע (אני לא יכול לקרא את הכל), ויש בו דברים קולעים אל השערה. (בית נאמן גליון 480 הערה 6).

ג. לפורדים יש הרבה ידע. היה אשכנזי אחד (ככה ראיתי כתיב) לפני מאה שנה - מאה

